Jyväskylän yliopiston julkaisuarkisto
Jyväskylä University Digital Archive

UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

This is an electronic reprint of the original article.
This reprint *may differ* from the original in pagination and typographic detail.

Author(s): Malkopoulou, Anthoula

Title: O toichos i to Teichos?

Year: 2011

Version:

Please cite the original version:

Malkopoulou, A. (2011, 21.01.2011). O toichos i to Teichos?. Telegramm.gr. http://www.telegramm.gr/home/3902

All material supplied via JYX is protected by copyright and other intellectual property rights, and duplication or sale of all or part of any of the repository collections is not permitted, except that material may be duplicated by you for your research use or educational purposes in electronic or print form. You must obtain permission for any other use. Electronic or print copies may not be offered, whether for sale or otherwise to anyone who is not an authorised user.

Στο ζήτημα του περίφημου φράχτη στα σύνορα του Έβρου, τα επιχειρήματα των υποστηρικτών φαίνονται να περιπλέκονται, παραπέμποντας άλλοτε στην τεχνική και άλλοτε στη συμβολική αξία του εγχειρήματος. Στην πρώτη περίπτωση, μιλάμε για «τοίχο», ένα δομικό κατασκεύασμα με διάφορες λειτουργίες. Στη δεύτερη, το «Τείχος» είναι μια οχύρωση που σκοπό έχει να προστατέψει την άλωση μιας πολιτείας από εχθρικούς εισβολείς.

Έτσι, όταν η επιχειρηματική αξία του «τοίχου» προσβάλλεται από το σκεπτικό ότι απλά θα παραπέμψει τους παράνομους μετανάστες σε εναλλακτικές διόδους, αμέσως οι

υποστηρικτές του υπεκφέυγουν και υπογραμμίζουν τη συμβολική διάσταση ενός αντι-μεταναστευτικού «Τείχους». Και όταν αποδεικνύεται η αρνητική πλευρά της συμβολικής αυτής σημασίας, δίνεται ως απάντηση η απλή τεχνική χρηστικότητα ενός διασυνοριακού «τοίχου».

Στην πολιτική, κανένα ζήτημα δεν είναι απλά τεχνικό, υπάρχει πάντα ένα περιθώριο διαφωνίας με βάση τα ιδεολογικά αξιώματα του καθενός. Έτσι, η τεχνική διάσταση του εγχειρήματος μπορεί να ερμηνευθεί ως μία πρόθεση να αποτραπέι πάση θυσία η παράνομη είσοδος στη χώρα οποιουδήποτε ανθρώπου, ανεξάρτητα από τους λόγους που τον/την έφεραν ως εδώ. Μία τέτοια πρόθεση αποτροπής τους «πάση θυσία» δεν απέχει καθόλου από τη λογική του να τοποθετήσουμε ελέυθερους σκοπευτές σε φυλάκια κατά μήκος των συνόρων και να τους πυροβολούμε άμεσα μόλις πατήσουν παράνομα το πόδι τους σε ελληνικό έδαφος. Στην ουσία, η εκτροπή τους σε πιο επικίνδυνες θανάσιμες εναλλακτικές οδούς, εκεί αποσκοπεί.

Αν αυτή η σκέψη είναι τρομακτική, είναι διότι αναδεικνύει κατευθείαν την ανθρωπολογική διάσταση του θέματος. Στη βάση της «πάση θυσία» αποτροπής βρίσκεται ενας πολεμοχαρής -τύπου απαρτχάιντ- συμβολικός διαχωρισμός στο Εμείς και οι Άλλοι. Σ’αυτό το σχήμα, Εμείς οι εντός του Τείχους αξίζουμε μία ποιοτική ζωή, ενώ οι ‘Αλλοι οι εκτός όχι μόνο δεν αξίζουν μια τέτοια ζωή, αλλά τους αξίζει μάλιστα να πεθάνουν στην πρόθεσή τους να την αποκτήσουν. Η σκέψη ότι η δική μας ζωή έχει περισσότερη αξία από κάποιου άλλου ανθρώπου είναι άλλωστε η πεμπτουσία του ρατσισμού.

Αυτός ο εικονικός συμβολισμός του ρατσισμού βρίσκεται στη βάση της ακροδεξιάς πολιτικής ιδεολογίας. Δημιουργώντας το ψευτοδίλημμα «Τείχος ή ανεργία», με πολλαπλά λογικά άλματα η δεξιά ρητορική συνδέει ένα τεχνητό μέσο φύλαξης συνόρων με το οικονομικό πρόβλημα της σημερινής ελληνικής κοινωνίας. Έτσι όχι μόνο υπονοεί απλουστευτικά ότι η αιτία της ανεργίας είναι η παράνομη μετανάστευση, αλλά επιπλέον σκιαγραφεί τους παράνομους μετανάστες ως νούμερο ένα εχθρό των άμεσων συμφερόντων μας και δημιουργεί έτσι τεχνητές φοβίες απέναντι σε ομάδες που αν ενταχτούν σωστά, μπορούν να εμπλουτίσουν την ελληνική κοινωνία και κυριολεκτικά και μεταφορικά. Με άλλα λόγια χρησιμοποιεί ένα ρητορικό μηχανισμό που υποτιμά τη λογική μας και υποδαυλίζει τα ένστικτα και τα βασικά συναισθήματά μας, το οποίο είναι και η πεμπτουσία του λαϊκισμού.

Ωστόσο, το μεταναστευτικό παραμένει ένα πρόβλημα πραγματικό. Ούτε ο αριθμός των μεταναστών είναι ανάλογος των δυνατοτήτων μιας χώρας μόνο, ούτε η ελληνική κοινωνία βρίσκεται σε κατάλληλη χρονική συγκυρία για να οργανώσει την επιτυχή ένταξή τους. Για να μην αναγκαστούν να ζήσουν απαξιωτικά, ενισχύοντας τα φαινόμενα παράνομης ή ανασφάλιστης εργασίας, πορνείας, εγληματικότητας κλπ. βλάπτοντας και τον εαυτό τους και εμάς, πρέπει να ελεγχθεί η είσοδος τους στη χώρα. Λαμβάνοντας υπόψη βέβαια υπόψη και το αναφαίρετο δικάιωμα των προσφύγων να ζητήσουν άσυλο, πιθανές λύσεις αποτελούν:

1. Η κατασκευή συρματοπλέγματος με φρουρούμενα ανοίγματα.

2. Η παράλληλη ανάληψη ισχυρής αντιρατσιστικής πρωτοβουλία από το κράτος

3. Η δημόσια –τουλάχιστον- καταδίκη των δεξιών συνθημάτων ως πολιτικού λόγου που παρακινεί το κοινωνικό μίσος και υπονομεύει τις δημοκρατικές αξίες

Η Ανθή Μαλκοπούλου είναι υποψήφια διδάκτωρ πολιτικής επιστήμης στο Πανεπιστήμιο της Jyväskylä στη Φινλανδία. Επικοινωνία: anthoula.malkopoulou@jyu.fi